

Jorgaars at minde om, at netop den Dag for to Aar siden holdtes der et stort Møde i København, hvor dette Spørgsmaal var Forhandlingsgenstand, og hvor man blandt andet raadte: „Leve Hr. Hørup og Retsreformen!“ Det var netop Mænd fra den Side, som stærkt ugrerede, at nu burde der tages fat for Alvor, og en æret Landstingsmand, en særdeles juridisk kyndig Mand (Octavius Hansen), der staar det ærede Medlem fra Kolding (Berg) og ogsaa det ærede Medlem fra Røge (Hørup) meget nær i politisk Henseende, udtalte under Forsamlingens levende Tilslutning, at netop nu var Djebliffet særlig belejligt til at tage fat paa denne store og vigtige Sag. Netop med den nuværende Justitsminister mente Tale- ren, at der var gunstige Betingelser for at faa Arbejdet i Gang. Jeg tror, at den Erklæring, vi nys hørte af det ærede Medlem for Svendborg Amts 7de Valgkreds (Brockenhus-Schack) yderligere godtgør, at det vilde være meget uforstandigt af os, om vi ikke benyttede Lejligheden til dog endelig en Gang at faa Sagen sat i Bevægelse; Resultaterne — ja det kan blive sent nok alligevel, inden vi naa dem. Men vi bør gøre vor Skyldighed; vi bør dog nu se at komme i alt Fald saa vidt, at det endelig efter 42 Aars Forløb kunde lykkes os at faa en Afstemning her i Salen om denne betydningsfulde Reform. Det er aldrig lykkedes hidtil. Der har ganske vist været Forslag fremme flere Gange, men de ere gaaede i Udvalg og ere ikke komne frem til Afgørelse her i Tinget. Jeg behøver altsaa ikke at tilføje, at jeg tilraader ærede Medlemmer at stemme mod det Forslag, som er stillet af det ærede Medlem fra Kolding.

Jeg vil ligeledes tilraade, at man stemmer mod det Vædringsforslag, som er stillet af det ærede Medlem for Holbæk Amts 3dje Valgkreds (Lauher). Jeg har forstaaet Udtalelserne i Mødet i Tordags saaledes, at man fra alle Sider var betænkelig ved at binde sig paa Forhaand over for den foreliggende Sag; man ønskede at staa frit, naar der en Gang kom til at foreligge Forslag her til endelig Behandling og Afgørelse. Jeg deler ganske den Opsættelse; jeg mener, at vi ikke skulle binde os over for andet, end hvad Grundloven kræver af os. Derfor har jeg i mit Forslag kun paaberaabt mig Grundloven, som jeg rigtignot troede, at vi alle her i Salen vilde føle os bundne af. Selv om man ikke hværmer lige stærkt for alle de Hovedpunkter, som i Grundloven nævnes som Genstande for Reformationen, bør vi dog alle sammen føle os bundne af Grundloven, der staar eller i alt Fald burde staa over

alt andet. Men naar man, bortset her fra, ikke vil være bunden paa Forhaand til bestemte Afgørelser, er Følgen jo ligefrem den, at saa bør vi heller ikke i den Beslutning, som vi skulle stemme om i Dag, optage disse eller hine Enkeltheder, men kun holde os til Grundlovens Paabud. Det er selve det System, der nu hersker i Retsplejen, som Grundloven fordømmer, og som vi ved vor Afstemning udtale os imod, idet vi i Overensstemmelse med Grundloven forlange en grundig Omdannelse af Retsplejen. Det er selve Systemet, vi ønske forandret. Hvorledes Sagen skal ordnes i det enkelte, naar vi komme til en endelig Behandling af den, ja i den Henseende har enhver sin fri Stilling. Der blev sagt i forrige Møde, at det ikke var Systemet, det egentlig var galt med, men Personerne. Denne Ytring blev allerede straks imødegaaet fra flere Sider, og med fuld Føje. Thi en Paastand om, at det ikke er Systemet, det er galt med, strider i allerhøjeste Grad mod de virkelige Forhold. Selv med de bedst mulige Personer, selv med de mest retsfindige Dommere, er Systemet i vor nuværende Retspleje saa forældet, saa misligt, at man ikke har den fornødne Garanti for, at ikke uskyldige Mennesker blive domfældte eller i øvrigt uforvarlig behandlede. Naar man har haft Lejlighed til at gøre blot nogle personlige Erfaringer i saa Henseende, kan man ingen Tvivl nære derom. Har man selv oplevet at staa over for en Forhørsdommer med hans Protokol og at maatte kæmpe med ham i timevis, saa at sige om hver eneste Sætning, der skal føres til Protokols, idet man har en Følelse af, at der lægges en bestemt Farve over det — Dommeren kan handle i god Tro, men han har sin Mening om Sagen, vil naa et Maal, han vil have en Tilstaaelse eller en bestemt Forklaring, som han tror fremmer Sandheden — har man blot gjort nogle Erfaringer i den Retning og faaet en personlig Fornemmelse af, hvor værgeløs man staar i en saadan Situation, saa kan man ikke være i Tvivl om, at selve Systemet er i Bund og Grund forfæstelig. Og det er det System, vi her fra Folketingets Side ved Beslutningens Vedtagelse udtale os imod, idet vi kræve det forandret, saaledes som Grundloven har lovet os det.

Jeg vil af den anførte Grund fraraade, at vi i den Beslutning, som foreligger i Dag, optage noget enkelt Moment, at vi gaa ud over det Grundlag, Grundloven har anvist os. Jeg mener ikke, at Grundlovens Paragraffer ere tomme Ord, saaledes som det er blevet sagt; jeg finder dem tilstrækkelig tydelige, og jeg kan i saa Henseende ikke